

Pierwsze pozwy zbiorowe będą gotowe już w lipcu

Powództwo grupowe umożliwi dochodzenie roszczeń w sprawie nawet sprzed kilku lat. Ofiary zaważenia się katowickiej hali jako jedne z pierwszych wspólnie złożą pozew. W USA najczęściej postępowań zbiorowych prowadzi się przeciwko spółkom giełdowym.

Rodziny ofiar katastrofy pod Smoleńskiem rozważają wystąpienie z pozwem zbiorowym. Jak przekazał „DGP” pełnomocnik poszkodowanych, adwokat Rafał Rogalski, jeszcze jest za wcześnie na podjęcie konkretnej decyzji. Nie wiadomo, przeciwko komu należałoby wytoczyć powództwo oraz czy byłoby to korzystniejsze niż prowadzenie indywidualnych spraw.

Osoby poszkodowane w zdarzeniu nawet sprzed kilku lat będą mogły wspólnie walczyć o odszkodowanie w trybie nowej ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy, które zaczną obowiązywać już 19 lipca br., będzie można wykorzystać, jeżeli roszczenie nie jest jeszcze przedawnione.

– Ustawa ma zastosowanie do wszelkich zdarzeń przeszłych, o ile po dniu wejścia w życie ustawy zostaną objęte pozwem zawierającym wniosek o rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym – wyjaśnia Łukasz Hejmej, adwokat i partner z kancelarii CMS Cameron McKenna.

Jeden z pierwszych pozwów grupowych o zaległe premie zamierza skierować ponad 40 byłych pracowników Jutrzenki. Do wspólnego pozwania właścicieli hali Międzynarodowych Targów Katowickich, która zaważła się w 2006 roku, przygotowuje się też Stowarzyszenie Pomocy Poszkodowanym w Wypadkach i Kolidacjach Drogowych na skutek Błędów Lekarskich „Wokanda”. Katastrofa pozbawiła życia ponad 60 osób, a więcej niż 200 osób zostało poszkodowanych.

– Zamierzamy zbiorowo występować o odszkodowanie, ale poszkodowanych podzielimy na mniejsze grupy i wniesiemy kilka pozwów – zapowiada Marcin Marszołek, prezes stowarzyszenia Wokanda.

Także właściciele nieruchomości położonych przy lotnisku Okęcie chcą odszkodowania za spadek ich cen spowodowany hałasem zbyt nisko latających samolotów. Przygotowywany jest też pozew zbiorowy kilkuset aptek skarżących Skarb Państwa za szkody wynikłe z rozporządzenia o dopuszczeniu leków do obrotu.

Niższe koszty sprawy

Łukasz Hejmej obliczył, że wniesienie przez Polskie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Edukacji Zdrowotnej pozwu zbiorowego na rzecz kilku tysięcy uzależnionych od tytoniu mogłoby kosztować ok. 450 mln zł. Nowe przepisy mogą więc być potężną bronią przeciw koncernom, tym bardziej że wytoczenie powództwa przez jednych może dodać odwagi innym.

– Jeśli grupa konsumentów będzie w stanie wykazać, że poniosła określoną szkodę wskutek nieważnego bądź nieskutecznego postanowienia, będzie mogła dochodzić jej naprawienia w postępowaniu grupowym, jeśli będą warunki do jego prowadzenia, choć nie będzie to łatwe – uważa Rafał Kos z kancelarii Kubas Kos Gaertner.

Złożenie pozwu zbiorowego zapowiedziała grupa byłych klientów Amplico Life, którzy zarzucają firmie pobieranie nieuzasadnionych opłat.

Pozwy akcjonariuszy

Nowe przepisy będą dużym zagrożeniem dla spółek giełdowych. Wnoszone przeciwko nim, ich władzom i audytorom sprawy akcjonariuszy są najbardziej popularną kategorią pozwów zbiorowych w USA. Obrót akcjami

podlega intensywnej regulacji prawnej, szczególnie w zakresie informowania o istotnych okolicznościach dotyczących kondycji spółki i jej działalności. Zaniedbanie tych obowiązków daje podstawę do zarzucenia zarządowi spółki naruszenia prawa, co otwiera drogę do roszczeń odszkodowawczych.

– O ile z punktu widzenia jednego inwestora, który nabył pod wpływem nieprawdziwej informacji o spółce niewielką liczbę akcji, korekta jej ceny o kilkadziesiąt groszy na akcję może nie stanowić wymiaru szkody, o tyle skumulowanie w jednym postępowaniu roszczeń kilkudziesięciu, kilkuset albo nawet kilku tysięcy inwestorów, może sięgać milionów złotych – mówi adwokat Łukasz Hejmej.

Zdaniem Tomasza Jaworskiego, radcy prawnego w kancelarii Salans, wytaczaniu pozwów zbiorowych w tych sprawach sprzyja to, że roszczenia akcjonariuszy są oparte w zasadzie na identycznym stanie faktycznym.

– W typowym przypadku roszczenia te będą się różniły jedynie kwotą żądania, wynikającą z różnej liczby akcji posiadanych przez akcjonariuszy – mówi Tomasz Jaworski.

Roszczenia konsumenckie

Pozwy grupowe będzie można składać w sprawach o ochronę konsumentów, roszczeń z tytułu odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny oraz z tytułu czynów niedozwolonych, z wyjątkiem jednak roszczeń o ochronę dóbr osobistych.

– Szczególnie narażone będą podmioty dostarczające towary lub świadczące usługi na masową skalę, m.in. biura podróży, operatorzy telefoniczni, ubezpieczyciele, banki czy linie lotnicze – uważa Artur Sidor, radca prawny, partner w kancelarii Pietrzak & Sidor.

Konsumenci najczęściej będą dochodzić roszczeń odszkodowawczych, zapłaty lub zawarcia umowy z deweloperem.

– Bardzo dużo jest spraw z zakresu telekomunikacji, sprzedaży konsumenckiej – zwłaszcza pokazy poza lokalami, ale też sprzedaż na odległość – mówi Maria Beca, prawnik i konsultant ze Stowarzyszenia Konsumentów Polskich.

7 proc. przedsiębiorców spodziewa się wielu pozwów grupowych przeciwko ich firmie

Podstawa prawna

Ustawa z 17 grudnia 2009 roku o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz.U. z 2010 r. nr 7, poz. 44).

OPINIA

dr Mirosław Kachniewski

dyrektor generalny Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych

Skutkiem ubocznym wprowadzenia tych – skądinąd potrzebnych – przepisów będzie dodatkowe zagrożenie dla spółek publicznych. Spółki te będą bardzo łatwym celem tego typu roszczeń. Mają one bowiem – z uwagi na bardzo rozbudowane obowiązki informacyjne (prospekt emisyjny, raporty okresowe i bieżące) – większy potencjał do popełnienia błędu, a każdy błąd jest bardzo widoczny, przy czym efekt tego błędu jest łatwy do wyceny. Sytuację komplikuje jeszcze bardziej to, iż nowe możliwości powództwa będą miały zastosowanie do zdarzeń, które już miały miejsce.

